

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JulkiCT
-toiminto

JHS XXX Avointen tietoaineistojen käyttölupa

Anne Kauhanen-Simanainen

14.11.2013

Suomen avoimen tiedon politiikka on linjattu useissa yhteyksissä vuodesta 2011 lähtien

- Valtioneuvoston periaatepäätös 3.3.2011
- Hallitusohjelman kärkihanke ja VN periaatepäätös 5.10.2011, vastuuministeriöt VM, TEM, LVM, OKM
- EU:n avoimen datan strategia
- EU:n PSI (Public Sector Information) direktiivi ja sen muutos 2013 ja Inspire-direktiivi
- Open Government Partnership – Avoimen hallinnon kumppanuushanke
- Julkisen hallinnon ICT –strategia
- Kehysvalmistelun 2014-2017 päätökset
- ICT2015 –työryhmän ehdotukset 2013
- Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta 2013: Suomen sata uutta mahdollisuutta
- Avoimen tiedon ohjelma 2013-2015
- Rakennepoliittinen ohjelma 2013: Tietovarantojen avaamista jatketaan

Data on avointa, kun se on uudelleenkäytettävissä

1. laillisesti

- Data on avoimesti lisensoitu eli sen käyttöä ei rajoiteta käyttäjäryhmän tai käyttötarkoituksen mukaan.

2. teknisesti

- Riittävän rakenteellisessa muodossa (koneluettava) ja avoimessa tiedostoformaattissa oleva data on ladattavissa ilman rekisteröitymistä.

3. maksutta

- Datan käytöstä ei peritä maksua.

(Lähde: Avoimen datan foorumi)

Suosituksen laadinnan lähtökohtia

- Avoimen tiedon ohjelman 2013-2015 toimenpitein vauhditetaan julkishallinnon tietovarantojen avaamista. Yhtenäinen avointen tietoaineistojen käyttö lupa edistää ohjelman tavoitteiden toteutumista.
- Aineistojen käyttöluvan tulee olla helposti saatavissa ja koneluettavassa muodossa.
- Koska tietovarantoja hyödynnetään yli maiden rajojen, on tärkeää pyrkiä kansainvälisesti yhteentoimiviin lisenssikäytäntöihin.
- Uudistetun PSI-direktiivin mukaan (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/37/EU) ”julkisen sektorin elimet voivat sallia uudelleenkäytön ehdoilla tai ne voivat asettaa ehtoja, tarvittaessa luvan avulla. Näillä ehdoilla ei saa tarpeettomasti rajoittaa mahdollisuuksia käyttää asiakirjoja uudelleen, eikä niitä saa käyttää kilpailun rajoittamiseen.”

Työn tavoitteita

- JHS-suositus Suomen julkishallinnon avoimiin tietoaineistoihin sovellettavasta, kansainvälisesti juridisesti ja teknisestä yhteentoimivasta avoimen datan käyttöluvasta.
- Työmäärä käyttöehtojen/käyttöluvan laatimiseen eri organisaatioissa vähenee.
- Käyttöehtojen läpinäkyvyys ja oikeudellinen ennakoitavuus paranee.
- Suositus on tavoitteena ottaa käyttöön kattavasti koko julkishallinnossa.

Julkisen tiedon käytön lisensiointi: pääperiaatteet

- Jotta julkisen sektorin tuottamaa tietoa voidaan lisensioida, sen täytyy olla tekijänoikeudellisesti suojattu.
- Lisensioijalla täytyy olla yksiselitteisesti kaikki oikeudet lisensioitavaan aineistoon.
- Oikeudet julkisella sektorilla kuuluvaan tietoon kuuluvat pääsääntöisesti kunnalle tai valtiolle; oikeudet siirtyneet työsuhteessa työnantajalle.

Käyttölupasuosituksen ulkopuolelle jäävät

Käyttölupasuositus ei koske aineistoja, joihin liittyy

1. kolmansien tahojen tekijänoikeuksia;
2. yksityisyyden suojan tai henkilötietolain alaisia oikeuksia; tai
3. muussa lainsäädännössä salassa pidettäväksi määriteltyjä tietoja.

Huom! Ei koske tutkimusaineistoja.

Suositusluonnoksen kohderyhmät

- julkishallinnon tietovarantojen ja tietojärjestelmien omistajat, jakelijat ja ylläpitäjät
- julkishallinnon tietovarantojen käyttäjät, hyödyntäjät ja sovellusten kehittäjät: yritykset, kansalaiset, tutkijat, kouluttajat

Työryhmä

- Vetäjä: Anne Kauhanen-Simanainen, VM
- Asiantuntija: Marjut Salokannel, OTT
- Editori: Anna Tuominen, Netum konsultointi Oy
- Jäsenet:

Maija-Liisa Honkola, Ilmatieteen laitos

Antti Kosonen, Maanmittauslaitos

Heli Mikkela, Tilastokeskus

Kaisa Mäkinen, Helsingin kaupunki

Tuuli Onkinen, SYKE

Antti Rainio, Maanmittauslaitos

Riikka Vilminko-Heikkinen/Matti Saastamoinen, Tampereen kaupunki

Sami Kivivasara, VM

Maria Rehbinder, Aalto-yliopisto

Tarmo Toikkanen, Aalto-yliopisto (Open Knowledge Foundation)

Sanna Marttila, Aalto-yliopisto (Open Knowledge Foundation)

Suositusluonnoksessa ehdotetaan, että

- uudelleenkäytön oikeudet Suomen julkishallinnon avoimiin tietoineistoihin myönnetään avoimella käyttöluvalla ja
- käyttö lupa on Creative Commons Nimeä 4.0 (CC BY 4.0) tai CC0.

Creative Commons Nimeä (CC BY)

- Creative Commons –lisenssiperheeseen kuuluva käyttöluva, jonka kohteena oleva aineisto on vapaasti edelleen kopioitavissa, jaettavissa ja muokattavissa edellyttäen, että materiaalin lähde mainitaan luvan edellyttämällä tavalla
- peruuttamaton
- maailmanlaajuinen
- vastikkeeton
- ei-yksinomainen
- CC 4.0 ottaa huomioon myös eurooppalaiset tietokantaoikeudet

Creative Commons Zero (CC0)

- Creative Commons –lisenssiperheeseen kuuluva käyttöluupa, jossa myönnetään rajoittamaton oikeus käyttää luvan kohteena olevia aineistoja kaikin mahdollisin tavoin ilman mitään tekijänoikeuteen perustuvia ehtoja tai muita vaatimuksia.

Aikataulu

- Hanke käynnistettiin 5.4.2013
- Palautekierroksen ensimmäinen vaihe 10/2013
- Palautekierroksen toinen vaihe 12/2013 – 1/2014
- Käyttöönottosuunnitelman laatiminen 2/2014
- Suosituksen julkaiseminen 3/2014

Lisätietoja:

- **JHS XXX Avointen tietoaineistojen käyttö lupa**
  - <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/projects/avoimen-datan-lisenssimalli>
  - <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/news/palautepyynto-avointen-tietoaineistojen-kayttolupa>
- **Creative Commons**
  - <http://www.creativecommons.org>
  - <http://www.creativecommons.fi>

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JulkICT
-toiminto

Kiitos!

Anne Kauhanen-Simanainen
etunimi.sukunimi@vm.fi